

KOEN DEPREZ: UIT HET WITTE MARMER DE GEDACHTE

Al onze gedachten vloeien voort uit botsingen met zwijgende voorwerpen. Hoe eentoniger en koppiger het voorwerp, hoe helderder de afkomst van de gedachte. Kijkend naar een zwarte monoliet voelen we God geboren worden uit onze eenzaamheid. We beseffen dit wanneer we voorwerpen schijnbaar verdubbelen, omdat de uniciteit van het voorwerp verloren is gegaan, terwijl onze gedachten hardnekkig doorgaan met hun bestaan.

Koen Deprez (1961) is kunstenaar en interieurarchitect. Zoals de architect Luc Deleu volumes door elkaar duwt, zo duwt Deprez sinds enkele jaren, op steeds wisselende manieren, literaire werken door volumes. Zo creëerde hij een juwelierszaak op basis van de roman *Een heilige van de horlogerie* van Willem Frederik Hermans en woonomgevingen op basis van *De God Denkbaar Denkbaar de God* van dezelfde auteur en op basis van de novelle *Woëff woëff of Wie vermoordde Richard Wagner?* van Stefan Themerson.

Toen een echtpaar hem in 2007 vroeg een nieuw huis voor hen te bouwen en hij ontdekte dat ze woonden in een huis dat hij als kind had bewonderd, stelde hij voor een roman te schrijven over hun oude huis, opdat ze dit als nieuw zouden ervaren. Zo geschiedde. In 2010 benaderden de kinderen van een zeventigjarige dame hem om als verrassing voor hun moeders verjaardag haar interieur te vernieuwen. Deprez verving alle voorwerpen in het appartement van deze dame door exacte kopieën die hij tweedehands verwierf. Het was hem opgevallen dat zijn dochttertje Lune een onderscheid maakte tussen haar oude, verbleekte Teigetje en een feller exemplaar dat ze later had gekregen. En ineens had hij zich herinnerd dat zijn oma, zittend in haar stoel, met beide duimen onafgebroken over de uiteinden van de leuning had gewreven. De nieuwe meubelstukken van de jarige dame onderscheidden zich van haar oude meubels uitsluitend door de manier waarop ze in het zonlicht waren vershoten, door

hun krassen en hun beduimelde vlekken: door de manier waarop ze door tientallen andere mensen in tientallen andere huizen waren gebruikt. Omdat ze door Deprez op net dezelfde plaats werden neergezet als hun voorgangers, deden ze de wereld van de oudere dame kantelen.

In het essay *Homage to Marcus Aurelius* beschrijft Joseph Brodsky enkele indrukken tijdens een bezoek aan het museum van het Kapitol in Rome, waar zich een groot aantal bustes van Romeinse keizers bevindt. 'Die marmeren koppen zijn moeilijk te lezen,' schrijft hij, 'omdat marmer zo befaamd wit is. (...) Het is letterlijk monochroom. Bijvoorbeeld maakt het iedereen blond. (...) Toch voelen we dankbaarheid jegens het marmer wegens dit gebrek aan pigmentatie, net zoals we dankbaar zijn jegens zwart-witfoto's, omdat ze onze fantasie en intuïtie de vrije loop laten, zodat kijken een vorm van mededaderschap wordt: zoals lezen.'

Een ander voorbeeld van het dichterlijke vermogen dingen te zien die er niet zijn, vinden we in het gedicht *Old Furniture* van Thomas Hardy, waarin we lezen: 'Ik zie de handen van generaties. / Die de bezitters waren van elk glimmend ding / Spelend op de knoppen (...) Handen achter handen, bleker en bleker wordend, / Als een kaarsvlam in een spiegel (...) / Op de slome wijzer van de klok een wazige vinger...'

Ongeveer twee jaar geleden trof Deprez zijn vader dood aan in diens keuken, in foetushouding liggend op de vloer; met in zijn handen, voor zijn ogen, een foto van Deprez' grootmoeder. Als grafsteen voor zijn vader maakte Deprez een exacte kopie van de grafsteen van deze grootmoeder, die nu op twee plaatsen begraven ligt en haar zoon eindelijk voorgoed en veilig in zich opneemt, alsof hij nooit heeft bestaan.

'Appartement voor Léontine V' (uitvoering 2010)